

Niet vergeten! - collegejaar 2004-2005

Een notitie van het ISO

Interstedelijk Studenten Overleg
Bemurde Weerd o.z. 1
3514 AN Utrecht
T 030-230 26 66/ F 030-230 44 11
E iso@iso.nl / www.iso.nl
Utrecht, September 2004

Niet vergeten in collegejaar 2004-2005

1. **Eerlijke** voorlichting moet de norm zijn.
2. Binnen het onderwijsprogramma moet meer ruimte komen voor **flexibiliteit**.
3. Geef **studiebegeleiding** topprioriteit!
4. Bestrijd **massaliteit**.
5. Ga zorgvuldig om met de **kleine opleidingen**.
6. Betrek studenten bij het **onderzoek**.
7. Stimuleer deelname van studenten in **medezeggenschap** en **bestuursfuncties** met woord en middelen.
8. Stimuleer een **cultureel en sportief actief** studentenleven.
9. Verminder **bijkomende kosten** binnen de studie van studenten.
10. Maak niet alleen goede **huisvestingsplannen** in samenwerking met de gemeente, maar realiseer ze ook!

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Het ISO.....	5
Niet vergeten! – Collegejaar 2004-2005, een aandachtspuntenlijst	6
1. Eerlijke voorlichting moet de norm zijn.....	6
2. Binnen het onderwijsprogramma moet meer ruimte komen voor flexibiliteit	6
3. Geef studiebegeleiding topprioriteit!	7
4. Bestrijdt massaliteit.....	7
5. Ga zorgvuldig om met de kleine opleidingen	8
6. Betrek studenten bij het onderzoek	8
7. Stimuleer deelname van studenten in medezeggenschap en bestuursfuncties met woord en middelen... ..	8
8. Stimuleer een cultureel en sportief actief studentenleven	9
9. Verminder bijkomende kosten binnen de studie van studenten	9
10. Maak niet alleen goede huisvestingsplannen in samenwerking met de gemeente, maar realiseer ze ook! ..	9

Voorwoord

Utrecht, september 2004

Een nieuw collegejaar, nieuwe kansen. Het Hoger Onderwijs zal komend jaar aardig wat te verduren krijgen vanuit Den Haag. De kwaliteit van het Hoger Onderwijs in Nederland mag hierbij niet op te tocht komen te staan, dat zal u met ons eens zijn. Mooie woorden uit Den Haag over de kenniseconomie en – samenleving, een leven lang leren en innovatie worden niet altijd gevolgd door het beschikbaar stellen van de (financiële) middelen die bij deze maatregelen horen. Integendeel.

Daarom willen wij u, als College van Bestuur, deze notitie aanbieden. In 'Niet vergeten! - collegejaar 2004-2005' beschrijven wij 10 punten die naar onze mening dit collegejaar niet vergeten mogen worden. Het zijn 10 maatregelen die gemakkelijk en soms zelfs (vrijwel) kosteloos kunnen worden ingevoerd. Allen zullen ten goede komen aan de kwaliteit van het onderwijs en het studeerklimaat en zullen juist de idealen van een kenniseconomie en –samenleving ook ten goede komen.

Veel succes het komend collegejaar met deze en andere zaken. Wij hopen u volgend jaar wederom te treffen, maar dan zonder 'Niet vergeten! – 2004-2005'.

Met vriendelijke groet,

ISO

Interstedelijk Studenten Overleg

Het ISO

Het ISO (Interstedelijk Studenten Overleg) is de grootste landelijke studentenorganisatie. Het ISO is de vaste gesprekspartner van de minister en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Bij het ISO zijn ongeveer 180.000 studenten aangesloten.

Wij spreken in deze notitie 'Niet vergeten! – 2004-2005' mede namens onze lidorganisaties:

ASVA Studentenunie – Amsterdam	ORAS – Delft
Centrale Studentenraad UvA – Amsterdam	OUNL – Open Universiteit
CHN – Christelijke Hogeschool Nederland	S.O.G. – Groningen
CSF – Universiteit Wageningen	SAM – Universiteit Tilburg
DOPE – Universiteit Maastricht	SGL – Universiteit Leiden
Groep – Eén – Technische Universiteit Eindhoven	SIAM – Radboud Universiteit Nijmegen
HEBO – Den Haag	UReka – Universiteit Twente, Enschede
Erasmus – Erasmus Universiteit Rotterdam	Veste – Wageningen
HAN – Hogeschool Arnhem Nijmegen	VSSD – Studentenbond uit Delft
HS Drenthe – Hogeschool Drenthe	VUSO/LSO – Vrije Universiteit Amsterdam
HS Leiden – Hogeschool Leiden	VIL-ISO – Vereniging Individuele Leden van het ISO
HS Rotterdam – Hogeschool Rotterdam	
HvU/ MUST – Utrecht	
InHolland	

En onze convenantpartners:

LKvV – Landelijke Kamer van Verenigingen
SSN - Studentensport Nederland
ESN - Erasmus Student Network
Integrand – stagebureau voor studenten
AIESEC Nederland

Niet vergeten! – Collegejaar 2004-2005, een aandachtspuntenlijst

1. Eerlijke voorlichting moet de norm zijn

Voorlichting is essentieel bij het binnenhalen van studenten. Het is de eerste indruk die studenten krijgen van de instelling en het opleidingsaanbod. Daarnaast is het voor de instelling een middel studenten aan te trekken voor haar opleidingen.

Het ISO roept de CvB's op bij de werving van nieuwe studenten te trachten niet het *maximale* aantal studenten binnen te halen, maar in plaats daarvan het *optimale* aantal studenten. Eerlijk voorlichten is daarbij het sleutelwoord, ook met betrekking tot de niet zo populaire kanten van een studie. Daarnaast is de groep studenten die al gelieerd is aan de instelling ook een zeer belangrijke doelgroep voor de voorlichting vanuit de instelling.

Zorg voor helderheid voor de studenten die al aan je instelling studeren, zodat ze weten waar ze terecht kunnen voor stages, studiebegeleiding, studeren in het buitenland, maar ook met problemen. Stel daarnaast studenten zo snel mogelijk op de hoogte van fouten die worden gemaakt. Dat er fouten gemaakt worden is menselijk, maar studenten hebben het recht te weten waar het misgaat, wat de gevolgen voor hen zijn en wat er gedaan wordt om de fouten recht te zetten. Dus licht zowel je huidige als je aankomende studentenpopulatie eerlijk voor!

2. Binnen het onderwijsprogramma moet meer ruimte komen voor flexibiliteit.

Keuzevakken aan andere faculteiten of andere instellingen, stages, studieverblijf in het buitenland; veel studenten laten deze 'extra' opties liggen tijdens hun studie omdat er simpelweg de ruimte niet voor is. Het zijn juist deze 'extra's' die de studie interessant maken voor de student, want juist de studietijd is de uitgelezen mogelijkheid om meer ervaring en kennis op te doen naast het vaste curriculum. Daarnaast mag de student best meer inspraak hebben in zijn of haar onderwijsprogramma door vraaggestuurd onderwijs (een programma dat door de student samen met de studiebegeleider of coach wordt ingericht). Maar ook hiervoor is de ruimte zeer beperkt. Die ruimte zou er wel moeten komen; flexibiliteit in het onderwijsprogramma is van groot belang. De student zal de studie uitdagender en interessanter vinden, de instelling zal te maken krijgen met meer gemotiveerde studenten en de arbeidsmarkt krijgt een interessanter studentenaanbod.

De instelling is nu aan zet; meer ruimte voor flexibiliteit in het onderwijsprogramma kan dit academisch jaar, 2004-2005, gerealiseerd worden!

3. Geef studiebegeleiding topprioriteit!

Studiebegeleiding is essentieel voor een goed verloop van de studie. Een studiebegeleider helpt de student bij te nemen beslissingen met betrekking tot de studie, maar staat ook voor de student klaar wanneer privé-zaken aandacht behoeven. De studiebegeleider is vraagbaak en soms zelfs vertrouwenspersoon. Daarnaast houdt de studiebegeleider de studievoortgang in de gaten en grijpt in wanneer dat nodig is. Vooral bij eerstejaars studenten kan dat van groot belang zijn. Wanneer een opleiding een Bindend Studieadvies hanteert (BSA), is de studiebegeleider de juiste persoon om student in het geval van een tekort aan studiepunten bij te staan. Ook kan de studiebegeleider de student wijzen op alle mogelijkheden die er zijn binnen de studie en op mogelijkheden aan andere instellingen wanneer het op de eigen instelling niet meer gaat. Op deze wijze is de studiebegeleider vaak de enige persoon op de instelling die regelmatig contact met de student heeft waar het de algehele studievoortgang betreft. Studiebegeleiding is niet alleen voor de student onmisbaar, maar ook voor de instelling.

Toch ontbreekt het op veel instellingen aan goede studiebegeleiding. De omstandigheden zijn niet ideaal; teveel studenten voor een beperkt aantal studiebegeleiders. Hierdoor zijn zaken niet meer te overzien. Daarnaast zijn er teveel slecht ingelichte begeleiders en is er slechte communicatie tussen student en begeleider.

Kortom: in het Nederlandse onderwijsklimaat zijn de omstandigheden voor studiebegeleiding lang niet ideaal en dat zou niet mogen. Het is aan de instelling om dit te verbeteren. Studiebegeleiding vraagt absolute topprioriteit!

4. Bestrijdt massaliteit

Populaire studies met veel studenten, grote universiteiten met een recordaantal studenten in de collegezaal; het komt regelmatig voor in Nederland. Deze massaliteit is zowel voor de student als voor de instelling niet wenselijk. De student voelt zich verloren in de massa en de instelling heeft geen grip meer op de individuele student. Met als gevolg dat er veel studenten uitvallen of onder de maat presteren en dat er van docenten en begeleiders teveel wordt gevraagd. Grote aantallen studenten zijn voor de financiële zaken van de opleiding misschien wel heel interessant, maar het werkveld van studenten, begeleiders en docenten is er een stuk minder blij mee. Het is vaak vrij eenvoudig de massaliteit van bepaalde opleidingen tegen te gaan; het moet alleen wel gebeuren. Bij deze roept het ISO het CvB op hier maatregelen voor te nemen het komend jaar; een student mag geen nummer zijn!

5. Ga zorgvuldig om met de kleine opleidingen

Kleine opleidingen worden met hun bestaan bedreigd door het kleine aantal studenten dat ze aantrekken. Met name bepaalde Alpha- en Bèta-studies hebben hier mee te maken. Ondanks aangescherpte voorlichting, blijft het in veel gevallen behelpen in het aantal studenten. Toch mag dit geen reden zijn kleine opleidingen niet meer te financieren of te besluiten ze te sluiten (in sommige gevallen doordat meerdere instellingen gaan samenwerken met het gevolg dat deze opleidingen nog maar op een zeer beperkt aantal locaties blijven bestaan). Hierdoor worden ten eerste de mogelijkheden de opleidingen te volgen kleiner en ten tweede zal er, wanneer bepaalde wetenschappen niet meer beoefend worden, een zeer grote hoeveelheid kennis verloren gaan, dan wel bevroren worden.

Aan de instelling de oproep om zorgvuldig om te gaan met deze kleine opleidingen.

6. Betrek studenten bij het onderzoek

Onderzoeken die door de instelling worden gedaan zijn interessant voor de student. Niet alleen omdat onderzoek aansluit bij de leerstof, maar ook vanwege het onderzoek *an sich*. Studenten worden in de huidige situatie echter te weinig betrokken bij het onderzoek dat wordt gedaan aan de instelling. En dat terwijl een onderzoek doen een goede aanvulling kan zijn op het curriculum van de student. Daarnaast kan de student een interessante en frisse inbreng geven bij het onderzoek. Kortom; instellingen zouden er goed aan doen studenten bij het onderzoek te betrekken. Dat is zowel in het voordeel van de student als van de instelling.

7. Stimuleer deelname van studenten in medezeggenschap en bestuursfuncties met woord en middelen

Een studententijd bestaat uit veel meer dan in 4 jaar alle studiepunten halen. Activiteiten in het bestuur van bijvoorbeeld een studievereniging, studentenvereniging of een stagebureau leveren de individuele student een schat aan interessante ervaring op. Maar deze activiteiten leiden ook tot studenten die meer betrokken zijn bij hun instelling en tot een academische gemeenschap.

Medezeggenschap wordt op veel instellingen niet serieus genomen. Dat is zonde, niet alleen vanwege de inzet van studenten hiervoor, maar ook omdat de kwaliteit van een bestuur met een goed functionerende medezeggenschap hoger wordt. Studenten moeten hiervoor voldoende worden ondersteund door middel van beurzen en geld voor scholing. Ook dient in curricula hier voldoende ruimte voor te zijn. Daarnaast dient een College van Bestuur ook door daden te laten zien dat de universiteit of hogeschool de medezeggenschap serieus neemt.

8. Stimuleer een cultureel en sportief actief studentenleven

Voor veel mensen is de studententijd, naast de studie, de tijd om zich te ontplooiën op cultureel en sportief gebied. Veel toppers in de Nederlandse sport en cultuur ontwikkelen hun capaciteiten juist tijdens hun studietijd. Studenten oriënteren zich op allerlei gebieden, ontwikkelen interesses, krijgen een smaak. Dit is absoluut een toegevoegde waarde van de studententijd, en kan gestimuleerd worden door mogelijkheden te creëren om zelf actief te worden.

Zorg dus dat studenten zich creatief en sportief kunnen uiten, maar ook dat er voldoende mogelijkheden bestaan om passief van cultuur en sport te genieten, eventueel met korting, want de studentenportemonnee van tegenwoordig is niet dik.

9. Verminder bijkomende kosten binnen de studie van studenten

Studenten betalen allemaal het wettelijk vastgestelde collegegeld. Tegenwoordig worden ze echter ook steeds meer geconfronteerd met torenhoge bijkomende kosten, studieboeken, materialen, readers, studiereizen/excursies, software, verplichte bezoeken aan musea en dergelijke. Het rijst de pan uit! Wees secuur in dit soort zaken, studeren is al duur genoeg, en veel studenten moeten al zo veel bijwerken. Ook bij het College van Bestuur ligt een duidelijke verantwoordelijkheid om dit te beperken. Het is aan te bevelen hier een instellingsbrede afspraak voor te maken, met een maximum aan kosten die een student ten behoeve van zijn studie maakt.

10. Maak niet alleen goede huisvestingsplannen in samenwerking met de gemeente, maar realiseer ze ook!

Kamernood is in veel steden nog altijd een probleem. Om echt te kunnen studeren moet een student de mogelijkheid hebben om in de stad van zijn studie betaalbare woonruimte te huren. Het gebeurt vaak dat hier jarenlang met gemeentes over gepraat wordt, zonder dat de plannen daadwerkelijk ten uitvoer worden gebracht. Het ISO roept hierbij het College van Bestuur op om al zijn invloed aan te wenden om te komen tot (meer) betaalbare huisvesting van al zijn studenten. Alleen dan kunnen studenten zich thuis voelen in hun stad, en een stad tot een studentenstad maken. Schuif dan ook niet de verantwoordelijkheid af op de gemeente, maar kom zelf met concrete voorstellen en breng deze onder de aandacht van de gemeente en begeleidt ook de uitvoering van deze plannen intensief. Belangrijk is ook dat wordt aangedrongen op structurele oplossingen, en niet alleen tijdelijke.